

svémocně a bez jejího souhlasu, likvidaci podniku. Žalobou domáhá se žalobkyně na žalovaných složení účtů. První soud uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu, pokud směřovala proti Anně F-ové.

Nejvyšší soud potvrdil rozsudek odvolacího soudu.

Důvody :

Podle úmluvy obou společník (žalobkyně a žalované Anny F.) byl žalovaný Josef F. ustanoven za jednatele společnosti a skutečně konal funkci jednatele. Touto dohodou přenesly obě společnosti vedení společnosti na třetí osobu, jež nebyla společníkem. Jde nyní o to, zda i v takovém případě může se společník na druhém společníku domáhati složení účtu. Předpis § 1198 obč. zák., jenž ukládá řádné vedení a vydání účtů jen společníkům, jimž jest svěřena správa, má zřejmě na mysli, že vydati počet ze správy lze uložit jen tomu, kdo správu skutečně vede a že nelze řádné vedení a vydání účtů ukládati společníkům, kteří nejsou účastníky na správě společnosti. Předpis § 1198 obč. zák. upravil sice jen obvyklý případ, kdy správa společnosti byla svěřena společníku, avšak zásady v něm vyslovené lze obdobně použít i tehdy, dohodli-li se všichni společníci na tom, aby třetí osoba, nespolečník, vedla správu společnosti. Tato třetí osoba jest zmocněncem všech společníků a jest proto každý ze společníků oprávněn domáhati se na ní vyúčtování. Tím jest dostatečně chráněn zájem jednotlivých společníků, aby správa společnosti byla řádně vedena a vyúčtována, a není proto ten který společník oprávněn domáhati se vyúčtování i na druhém společníku, jenž se na správě společnosti nesúčastní. Povinnost zmocněnce k vyúčtování podle § 1012 obč. zák. není splněna však již tím, že vydá zmocniteli doklady, jež má v rukou, nýbrž musí mu předložit řádný účet. Okolnost, že zmocnitel může kdykoliv nahlédnouti do knih a do příloh, nesprošťuje zmocněnce povinnosti ke složení účtu. Nelze proto spatřovati v tom, že žalovaný dal žalobkyni k dispozici obchodní knihy s doklady, splnění povinnosti uložené mu v § 1012 obč. zák.

Čís. 14677.

K § 932 obč. zák.

Pouhá záruka určité vlastnosti s a m a o s o b ě nezakládá ještě zavinení podle § 1295 obč. zák.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1935, Rv II 65/34.)

Žalobce prodal žalovanému motocykl »Ariel« za 9.750 Kč. Část kupní ceny 3.750 Kč byl žalovaný povinen zaplatiti hotově, k »úhradě zbytku« 6.000 Kč odevzdal žalobci svůj motocykl »Grizly« na místo placení. Při odevzdání motocyklu »Grizly« tvrdil žalovaný žalobci, že motocykl jest po generální opravě a že za stroj ručí. Odevzdání motocyklu »Grizly« stalo se dne 29. srpna 1930. Při odevzdání nebylo lze motocykl přezkoušeti. Po odevzdání ukázalo se však, že motocykl »Grizly« není po generální opravě a že bez opravy není způsobilý

k jízdě. Opravu motocyklu »Grizly« provedl na žádost žalobce svědek Jan Š-a v dubnu 1931. Oprava vydávala si nákladu 998 Kč žalobou žádaného. Prvý soud přisoudil žalobci tuto částku, maje za to, že žalobní nárok žalobcův v tomto rozsahu jest nárokem z důvodu náhrady škody pro nesplnění smlouvy. Odvolací soud zamítl žalobu. Důvody: Jde o nárok ze správy opřený skutkově o tvrzení, že motocykl »Grizly« jest po generální opravě, což znamená, že jest prost vad, které starý motocykl obvykle vykazuje, a právně o ustanovení § 923 obč. zák. Nárok ze správy dlužno, týká-li se movitých věcí, uplatnití u soudu do 6 měsíců, jinak nastane prekluse žaloby. Ze skutkových zjištění plyne, že odevzdání motocyklu »Grizly« stalo se dne 2. srpna 1930. Žaloba byla podána teprve dne 4. února 1932, to jest po uplynutí 6 měsíců od odevzdání. Zmeškal tedy žalobce lhůtu k uplatnění svého nároku ze správy a proto jest s tímto nárokem již prekludován.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Názor odvolacího soudu jest správný. Vše, co žalobce uplatňuje z důvodu náhrady škody podle § 1295 obč. zák., nevylučuje, aby na souzený případ nemělo býti počito zákonného ustanovení o správě podle § 923 obč. zák. Ustanovení toto dopadá na souzený případ, i když se vychází z tvrzení žalobce, že byl žalovaným uveden v omyl o vlastnosti směněného motocyklu. Žalobce ostatně ani svým přednesem žádné zvláštní zavinění žalovaného neuplatnil. Nárok ze správy nevyžaduje zavinění, ale z toho nelze vyvoditi, že, když tu zavinění jest, nejde o nárok ze správy; vyslovuje-li § 932 poslední věta obč. zák., že ve všech případech ručí odevzdatel za zaviněnou škodu, pak nemíní tím ustanoviti, že by příjemci vadné věci bylo ponecháno na vůli uplatňovati svůj nárok z titulu náhrady škody či pouze pro vady ze správy, nýbrž jen, že vedle nároku ze správy může tu býti i nárok na náhradu škody, jsou-li ovšem zákonné podmínky toho nároku. Pouhá záruka určité vlastnosti sama o sobě nezakládá ještě zavinění podle § 1295 obč. zák. Předpokladem náhrady škody podle §§ 932, 1295 obč. zák. jest protiprávní buď úmyslné či zaviněné jednání nebo opominutí zcizitele, týkající se takové škody, která nabyvateli vzešla následkem toho, že vadu neznal. Ono protiprávní jednání může záležeti buď v zamlčení nebo v tvrzení, jehož nesprávnost zciziteli byla známa neb poznatelná (srov. Komentář Klagův § 932 obč. zák.). Jedná se tu zpravidla o škodu nepřímou, jak právě vychází z rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6680 sb. n. s., k němuž dovolatel poukazuje. Příjemce může ovšem nechatí padnouti nárok ze správy, týkající se samého předmětu smlouvy, ale tím neztrácí další nárok z náhrady škody zaviněné zcizitelem. O takový nárok však ve sporu nejde. Tím, že se žalobce domáhá na žalovaném náhrady nákladů jím vynaložených na opravy vadného motocyklu, prodaného jako dobrého, uplatňuje vpravdě jen snížení ceny motocyklu o náklady opravy, případně náhradu nákladu za opravy, které za žalovaného dal provést, tedy nárok podle § 932 obč. zák. Tento nárok měl však

uplatniti v šestiměsíční lhůtě preklusivní. Vady motocyklu vyšly za krátkou dobu po výměně jeho najevo. Opominutí včasného uplatnění nároku ze správy nelze napravití uplatněním téhož nároku ve formě škody ve lhůtě promlčecí.

Čís. 14678.

Soudně nelze uplatniti nárok na zařazení do kategorie obecních úředníků.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1935, Rv II 666/35.)

Žalobce (jsoucí ve službách žalované obce) domáhá se přeřazení z kategorie zřízenecké do kategorie úřednické se služným pro tuto kategorii určeným a to proto, že strojníci druhu jako on byli a někteří jsou dodnes zařazení mezi úředníky, že již před válkou byla žalovanou za něho placena pojistka jako za úředníka, kdežto pro sluhy platila pojistka jiná a také v roce 1914 žalovaná vystavila mu pas s titulem »technický vedoucí v městské nemocnici«, neboť neprováděl jen práce manuální, nýbrž i duševní, tak zejména súčtování elektrického proudu. Nižší soudy neuznaly žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud odmítl žalobu pro zmatečnost.

Důvody :

Dovolací soud se z úřadu obíral otázkou, která ve sporu nebyla ani nižšími soudy vůbec vzata na přetřes, zda jsou soudy povolány k tomu, by tuto rozepři projednávaly a o ní rozhodly, či zda jde o věc na pořad práva nepatřící (§ 42 odst. 1 j. n. a § 240 posl. odst., § 477 čís. 6 a § 503 čís. 1 c. ř. s.). Žalobce opřel svou žalobu o tvrzení, že jest úředníkem žalované obce, a domáhá se proto na této obci, aby ho přeřadila do kategorie úřednické, příslušné třídy i platové stupnice, a aby mu podle toho vyplácela služné, pokud se týče zaplata i nedoplatky za poslední tři roky před podáním žaloby. Svůj nárok na zařazení do kategorie obecních úředníků nevyvozoval žalobce ze žádného předpisu, upravujícího služební poměry obecních zřízenců, nýbrž jen z toho, že byl přijat obcí jako úředník, a ze své činnosti, kterou pro obec skutečně vykonával. Uplatňovaný nárok vybočuje tedy z poměru zřízeneckého a směřuje v podstatě k založení nového poměru, totiž veřejnoprávního poměru úřednického, který jest podstatně právně odlišný od poměru zřízeneckého. Z toho plyne, že tu nejde o spor, jehož předmětem by byl nárok činěný v rámci služebního poměru obecního zřízence, jak to má na mysli předpis § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, stanovící pro také spory příslušnost soudů, nýbrž že předmětem tohoto sporu jest nárok vyvozovaný žalobcem ze služebního poměru, který jest podle jeho tvrzení poměrem úřednickým. Pro otázku, zda k projednávání a rozhodování tohoto sporu jsou povolány soudy čili nic, jest rozhodný základ žalobního nároku, jak byl žalobcem uplatňován a odůvodňován. Podle § 40 odst. 1 zák. ze dne 23. července 1919 čís. 443 sb. z. a n. jsou veškeré spory vzešlé ze služebních poměrů